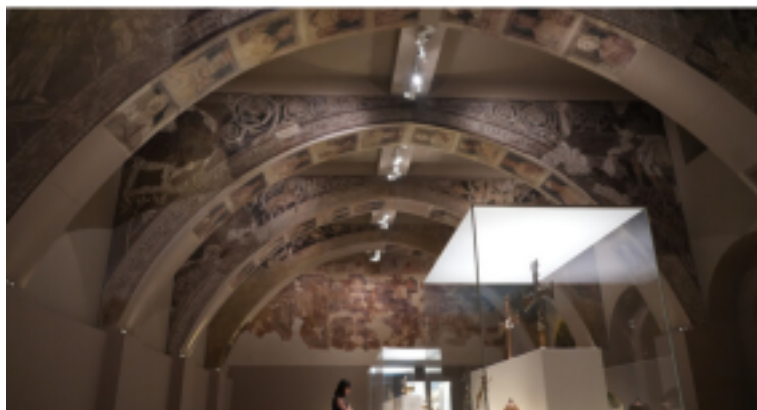

#Compartim Setmana 22

Publicat per [Interacció](#) [1] el 03/06/2025 - 21:30 | Última modificació: 24/03/2026 - 07:51

Setmana 22 i el debat cultural es presenta amb una força poc habitual. El patrimoni es converteix en camp de batalla política, la cultura en justificació d'impactes ambientals, i la creació en territori de tensions entre suport institucional i llibertat artística. També hi ha lloc per a preguntes sobre ètica i tecnologia, noves pràctiques de mediació i iniciatives de foment lector en espais sovint invisibilitzats. A *#compartim*, fem un recull dels textos que obren reflexions necessàries i posen el focus en els dilemes més vius del sector. Aquí ho teniu.

Rescat o restitució?

El cas Sixena: patrimoni segrestat o

patrimoni salvat?

Guerau Xipell Casol, 29 de maig de 2025

Guerau Xipell defensa que les pintures murals de Sixena van ser salvades del foc i conservades exemplarment al MNAC, seguint estàndards internacionals. Denuncia que el seu retorn ordenat pel Tribunal Suprem respon a una lògica jurídica i identitària, no pas patrimonial. L'autor considera que el trasllat posa en risc la integritat de les obres i que el monestir no garanteix condicions adequades. Reclama una gestió cultural col·laborativa, tècnica i despolititzada, que posi el bé comú per davant dels interessos simbòlics o ideològics. "El patrimoni no es restitueix com si fossin objectes perduts, no són maletes extraviades a l'aeroport."

Llegiu l'article complet: [nuvol](#) [2]

La cultura no és un luxe: és seguretat, cohesió i futur

Isabelle Schwarz: "Culture should be recognised as a compass for Europe"

Ilias Maroutsis, 27 de maig de 2025

Isabelle Schwarz, cap de polítiques públiques de la European Cultural Foundation, reclama que la cultura sigui tractada com una prioritat estratègica per a Europa. Defensa una visió àmplia de la cultura com a motor de cohesió, democràcia, seguretat, sostenibilitat i transició digital. Adverteix del risc real que la cultura quedi arraconada per les inversions en defensa i seguretat, i ho considera un error greu: sense cultura no hi ha resiliència ni confiança col·lectiva. Per això defensa que formi part d'un "escut democràtic europeu". També reivindica el programa Creative Europe com a eina clau i reclama més finançament, accessibilitat i visió política. El 2% del pressupost de la UE per a cultura seria, diu, una declaració estratègica en favor d'una Europa més cohesionada. "Culture is a pillar of non-military security. Undermining it weakens Europe's soft power, its unity, and its capacity to adapt to global challenges."

Llegiu l'entrevista completa: [Creatives unite](#) [3]

Dret a la cultura, no negociable

par l'éthique et le droit

Cataclysme culturel : pour une résilience

André Fertier, 27 de maig de 2025

A França, el sector cultural viu un autèntic sotrac: retallades dràstiques, desprestigi de les idees humanistes i risc de desprotecció per a milions de persones vulnerables. Davant d'aquest escenari, la *Marche pour la citoyenneté culturelle* proposa una resposta estructural: posar el dret a la cultura al centre de l'agenda pública, com a dret constitucional i eina de cohesió. La iniciativa, impulsada per professionals de la cultura, la salut i la solidaritat, reclama polítiques culturals que garanteixin l'accessibilitat real i efectiva, especialment per a col·lectius com les persones grans, amb discapacitat o en situació de pobresa. Un repte de fons que interpel·la el model cultural francès —i potser també el d'altres països—: pot haver-hi cultura sense ciutadania cultural? "À force de sacrifier l'essentiel pour l'urgence, on finit par oublier l'urgence de l'essentiel."

Llegiu l'article complet: [observatoire-culture](#) [4]

Museus com a espais de marge i resistència

Com entrar dins d'un museu amb Ingrid

Guardiola

Joan Burdeus, 25 de maig de 2025

Ingrid Guardiola, directora del Bòlit Centre d'Art de Girona entre 2021 i 2023, relata en *Marge de maniobra* la complexitat de dirigir un museu contemporani en un context de precarietat i burocràcia opressiva. Tot i el burnout i les dificultats, defensa el museu com un espai que aïlla un temps i un lloc on altres mons possibles poden créixer, protegint la diversitat davant la homogeneïtzació social i cultural. Guardiola reivindica viure "des de la complexitat" i fugir de l'"epistemologia prèmium", que només anomena grans temes sense canviar la realitat. Amb una mirada crítica al neoliberalisme cultural, els directores de museu posen en dubte la seva funció com a espais autèntics, però mantenen l'esperança que la seva feina genera marges de maniobra i transformació reals. "Només cal picar a la porta i demanar per on s'entra."

Llegiu l'article complet: [nuvol](#) [5]

Traduccions invisibles, drets en disputa

El malestar dels traductors i l'art del

potineig

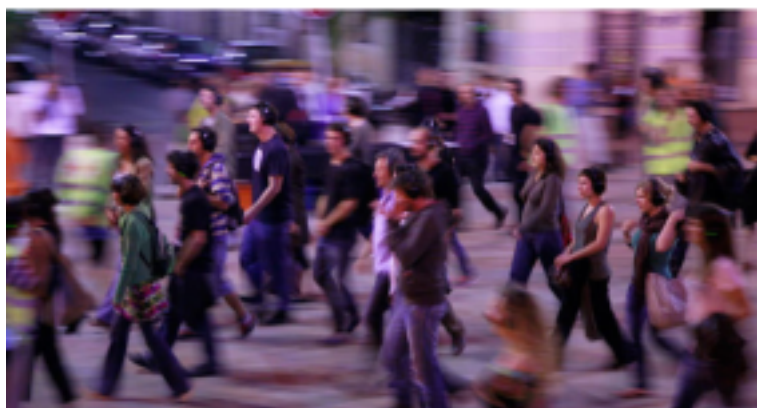
Andreu Gomila, 24 de maig de 2025

Andreu Gomila denuncia la pràctica creixent al teatre català de presentar adaptacions de clàssics sense reconèixer la tasca dels traductors. Directors com Àlex Rigola o Sergi Pompermayer elaboren versions a partir de diverses traduccions, sovint sense citar-ne l'autoria. Aquesta tendència, especialment present en teatres públics com el Lliure, contrasta amb la pràctica habitual a Europa, on sempre s'acredita el traductor. La motivació principal sembla ser econòmica: en adaptar i traduir, els directores poden percebre fins al 10% dels drets d'autor, evitant

compartir-los amb traductors. Tot això succeeix en un moment en què la traducció literària catalana viu una època daurada, amb professionals capaços de treballar directament des de llengües originals com el rus o el grec. Tanmateix, el teatre català sembla ignorar aquesta riquesa, optant per versions sense traductor que posen en dubte la fidelitat als textos originals i la transparència del procés creatiu. "Entre la gosadia i els diners, l'ego i la poca vergonya, el teatre català camina cap a un cert aïllament."

Llegiu l'article complet: [El Temps](#) [6]

Teatre per a uns pocs

Un de cada quatre (per ser optimistes)

Manuel Pérez i Muñoz, 22 de maig

Manuel Pérez i Muñoz analitza la realitat de l'assistència teatral a Catalunya. Tot i que s'han assolit xifres rècord de públic a Barcelona, les dades mostren que només un de cada quatre catalans assisteix regularment al teatre. Les principals barreres són econòmiques, geogràfiques i informatives. A més, es destaca una desconexió cultural, amb platees majoritàriament ocupades per una classe mitjana-alta, deixant fora altres sectors de la societat. L'autor qüestiona si el teatre actual reflecteix la diversitat de la societat catalana o si, per contra, es limita a una visió homogènia i exclouent. "Si els que anem al teatre som un de cada quatre, qui és la resta?"

Llegiu l'article complet: [entreacte](#) [7]

Cultura com a gestió, art com a resistència

Arte contra cultura

Vicente Monroy, 21 de maig de 2025

Vicente Monroy analitza com la cultura institucionalitzada, especialment en el cinema, ha esdevingut una eina de control i domesticació, sotmesa a lògiques de mercat i polítiques públiques que limiten la llibertat creativa. Aquesta "cultura" promou una producció artística estandarditzada, orientada a la gestió i al consum, que desactiva el

potencial subversiu de l'art. Monroy defensa un art que es rebel·li contra aquestes imposicions, que no es conformi amb ser un producte cultural més, sinó que mantingui la seva capacitat de qüestionar i transformar. L'autor adverteix que, si l'art es redueix a una funció cultural predefinida, perd la seva essència crítica i esdevé una forma més de dominació. "¿Estamos generando las condiciones necesarias para que el cine pueda ser, verdaderamente, una forma de arte libre? Mi impresión es que no."

Llegiu l'article complet: [KAMINKER](#) [8]

Intel·ligència artificial: risc o oportunitat per a la cultura comunitària?

De la cultura comunitària a la IA: vídeo y

relatoría

UN Etxea, 21 de maig de 2025

La trobada organitzada per UN Etxea a Hibridalab (Vitòria-Gasteiz) va reunir agents culturals per debatre sobre l'impacte de la intel·ligència artificial (IA) en la cultura comunitària. Els participants van expressar preocupacions sobre com la IA pot afectar la creativitat, l'autoria i els valors col·lectius, destacant la necessitat d'una governança ètica i participativa. Es va subratllar la importància de mantenir la diversitat cultural i els drets humans en el desenvolupament tecnològic, i es va fer una crida a la reflexió crítica i a l'acció col·lectiva per garantir que la IA serveixi al bé comú. "La IA no és neutral; cal decidir col·lectivament com volem que transformi la nostra cultura."

Llegiu l'article complet: [unetxea](#) [9]

Cultura o destrucció?

El efecto Guggenheim en Urdaibai: ¿puede

la cultura justificar la destrucción de la naturaleza?

Jon Morant Etxebarria, Carlos Javier Durá Alemañ i Fernando Valladares, 21 de maig de 2025

L'article analitza el projecte d'ampliació del Museu Guggenheim a la Reserva de la Biosfera d'Urdaibai, destacant Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

les tensions entre desenvolupament cultural i conservació ambiental. Tot i que les autoritats promouen el projecte com una oportunitat per revitalitzar la regió, molts residents expressen preocupacions sobre l'impacte ecològic i la manca d'infraestructures adequades. Organitzacions com Greenpeace i WWF s'oposen al projecte, argumentant que podria posar en perill l'ecosistema local. El debat reflecteix la necessitat de considerar les veus locals i d'avaluar si la cultura pot justificar la transformació d'un entorn natural protegit."¿Puede la cultura justificar la destrucción de la naturaleza?" "La cultura no es siempre un motor de responsabilidad, conciencia y conservación del patrimonio tanto natural como histórico."

Llegiu l'article complet: [theconversation](#) [10]

Repensar el museu

Habitar el museu

Manuel Borja-Villel, 17 de maig de 2025

Manuel Borja-Villel reflexiona sobre la necessitat de repensar el paper dels museus en el context actual. Aquests han evolucionat des de les seves arrels en les acadèmies dels segles XVII i XVIII, que establien una visió eurocèntrica i excloent de l'art, fins a convertir-se en institucions que, tot i mostrar interès per la diversitat, sovint mantenen estructures de poder i propietat que perpetuen desigualtats. Borja-Villel destaca com els museus han incorporat obres i comissaris de comunitats indígenes i racialitzades, però qüestiona si això representa un canvi real o només una adaptació superficial. En un context marcat per l'auge del neoconservadorisme i la manipulació mediàtica, l'autor defensa que els museus han de ser espais de resistència crítica, oberts a la interpel·lació i a la construcció de narratives més inclusives."Els museus actuen en un context històric determinat."

Llegiu l'article complet: [bonart](#) [11]

Aquesta setmana també hem llegit (i ens ha semblat molt interessant)

El professorat d'arts escèniques demana dignitat laboral (27 de maig de 2025)

El professorat d'arts escèniques a Catalunya reclama un reconeixement laboral digne i estructural. Tot i que gairebé cinquanta centres imparteixen batxillerat artístic amb assignatures d'arts escèniques, no existeix una especialitat docent específica que garanteixi l'accés i la consolidació dels professionals amb formació adequada. Actualment, molts docents treballen sota altres especialitats o amb nomenaments provisionals, patint precarietat i inseguretat jurídica. El col·lectiu exigeix oposicions pròpies i el reconeixement formal de les titulacions específiques per garantir la continuïtat i excel·lència dels ensenyaments artístics. [entreacte.cat](#) [12]

De Llull a la IA, però amb ètica / Magí Camps (25 de maig de 2025)

La jornada Mutare, organitzada per la Fundació Carulla, va explorar la relació entre cultura i intel·ligència artificial, destacant la necessitat d'una IA ètica. Idoia Salazar va subratllar que la IA és una eina que gestiona dades i no ha

de ser personificada. Va proposar convertir l'ètica en dades per garantir solucions justes, tot i reconèixer la dificultat de definir què és correcte o incorrecte. L'esdeveniment va reunir dos-cents participants per reflexionar sobre els reptes i oportunitats que la IA presenta per als drets culturals. [lavanguardia](#) [13]

Les pintures i la monja / Alberto Velasco (16 de maig de 2025)

L'article d'Alberto Velasco critica la sentència que ordena el retorn de les pintures murals de Sixena al monestir d'origen. L'autor qüestiona la validesa del procés judicial, destacant que la propietat s'ha atribuït a una monja resident a Vitòria que desconeixia la ubicació de Sixena. Velasco expressa preocupació per la manca de consideració envers la conservació del patrimoni artístic i la seva accessibilitat pública, posant en dubte si la decisió judicial prioritza realment la protecció del patrimoni cultural [segre.com](#) [14]

Impuls al foment lector en entorns d'execució penal amb l'inici dels nous clubs de lectura (14 de maig de 2025)

Els departaments de Justícia i de Cultura han posat en marxa sis clubs de lectura híbrids als centres penitenciaris catalans, combinant sessions presencials i virtuals mitjançant la plataforma Telly. Aquests espais, dinamitzats per conductors i bibliotecaris, busquen fomentar la lectura com a eina de reinserció social i transformació personal. El projecte s'emmarca en una col·laboració interdepartamental per garantir l'accés a la cultura i promoure els drets culturals entre les persones internes. [govern](#) [15]

I si imaginem una nova forma de fer suport a la creació?/ Erik Forsberg i Alba Saura-Clares (14 de maig de 2025)

L'article proposa repensar el suport a la creació artística més enllà dels models tradicionals de subvenció. Es planteja la necessitat d'estructures flexibles que s'adaptin als processos creatius i fomentin la col·laboració entre artistes i institucions. S'advoca per una aproximació que valori la recerca i l'experimentació, prioritant la qualitat i la sostenibilitat dels projectes culturals. [nuvol](#) [16]

L'artista imaginari com a artista ideal / Ingrid Blanc (12 de maig de 2025)

L'antropòloga Ingrid Blanc reflexiona sobre com les persones amb discapacitat són sovint excloses del món artístic per no encaixar en l'ideal d'artista autònom i autosuficient. Blanc proposa repensar aquest model, reconeixent la diversitat de cossos i capacitats, i reivindica una pràctica artística més inclusiva que valori la col·laboració i la pluralitat d'expressions. [enderrock.cat](#) [17]

Els articles d'aquesta setmana no deixen indiferent. Ens parlen d'un ecosistema cultural travessat per conflictes, però també per preguntes urgents i ganes de repensar. A *#compartim* hi tornarem dilluns vinent, amb noves lectures per continuar estirant fils i compartir reflexió. I com sempre, si teniu lectures que creieu que cal posar sobre la taula, les podeu fer arribar.

Categories: Compartim

Categories: Sèries editorials

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: patrimoni cultural
Etiquetes: governança cultural
Etiquetes: cultura digital
Etiquetes: pensament cultural

- [18]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2025/06/compartim-setmana-22>

Enllaços:

- [1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>
- [2] <https://www.nuvol.com/art/el-cas-sixena-patrimoni-segrestat-o-patrimoni-salvat-435378>
- [3] <https://creativesunite.eu/article/isabelle-schwarz-culture-should-be-recognised-as-a-compass-for-europe>
- [4] <https://www.observatoire-culture.net/cataclysm-culturel-resilience-ethique-droit/>
- [5] <https://www.nuvol.com/art/com-entrar-dins-dun-museu-amb-ingrid-guardiola-434440>
- [6] <https://www.eltemps.cat/article/61845/el-malestar-dels-traductors-i-lart-del-potineig>
- [7] <https://entreacte.cat/entrades/opinio/auca/un-de-cada-quatre-per-ser-optimistes/>
- [8] <https://kaminker.es/arte-contra-cultura/>
- [9] <https://unetxea.org/de-la-cultura-comunitaria-a-la-ia-video-y-relatoria/>
- [10] <https://theconversation.com/el-efecto-guggenheim-en-urdaibai-puede-la-cultura-justificar-la-destruccion-de-la-naturaleza-257135>
- [11] <https://www.bonart.cat/ca/n/45332/habitar-el-museu>
- [12] <https://entreacte.cat/entrades/actualitat/el-professorat-darts-esceniques-demana-dignitat-laboral/>
- [13] <https://www.lavanguardia.com/encatala/20250522/10711476/llull-ia-etica-mutare-fundacio-carulla.html>
- [14] https://www.segre.com/ca/opinio/dit-ull/250516/les-pintures-i-monja_827607.html
- [15] <https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/707582/impuls-al-foment-lector-entorns-dexecucio-penal-linici-dels-nous-clubs-lectura>
- [16] <https://www.nuvol.com/teatre-i-dansa/i-si-imaginem-una-nova-forma-de-fer-suport-a-la-creacio-432274>
- [17] <https://www.enderrock.cat/noticia/29552/artista-imaginari-artista-ideal>
- [18] <https://interaccio.diba.cat/node/10041>